

A produkció részletes leírása

A sárközi dallamvilág jellegzetességei

Az általunk összeállított sárközi karikázó a szokásoknak megfelelően a hármas egység alapján épül fel: lépő, csárdás és futó dallamok, melyek –ahogy a nevük is mutatja- egyre gyorsuló tempót vesznek fel. Négy dal alkotja a csokrunkat, melyben két lépő, egy csárdás és egy futó dallamot fognak hallani.

Lépő dallamok:

1. Kék ibolya búra hajtja a fejét...

Ezt a népdalt három versszakkal énekeljük, előadásmódját jellemzi a feszes tempó, az 5/8-ados ütemmutatóval. Az első versszakot Schofhauser Gerda indítja, majd a második sornál kapcsolódnak be a többiek. A második versszak kezdősorát Ősze Mónika kapta, a harmadikét pedig Figula Ágnes, Ferling Eszter és Szabó Lilla. A második sorban mindig mindenki bekapcsolódik, ezzel is azt a hatást keltve, mint ahogy régen mindig valaki másnak jutott eszébe egy következő gondolat, vagy egy gondolat továbbfűzése. A harmadik versszak utolsó két sorát megismételjük, ezzel lezárva ezt a dallamot és gondolatsort.

2. Báta vize, zihog-zuhog a gáton...

A második népdalt két versszakkal adjuk elő, bár a kutatómunka során két gyűjtésből több versszak is előkerült. Az elsőnél egy kicsivel gyorsabban énekeljük, hogy meg legyen az íve a dalcsokornak, de a mérője szerint ugyanolyan gyorsan énekelték, mint az előző dalt. A feszes előadásmód és az 5/8-ados ütemmutató itt is adott. Az első sort Figula Ágnes és Áncsák Lilla Klára indítja el egy oktávugrással, majd mindenki bekapcsolódik a második sornál. A második versszakot Bernáth Ivett és Horváth Melinda kezdi el, majd a többiek is csatlakoznak a második sortól. Mindkét versszak utolsó két sorát ismételjük az előadás során.

Csárdás dallam:

3. Kiskertemben szedik a virágot, én is szakajtok róla...

A harmadik népdalt szintén két versszakkal énekeljük. Mivel a tempó egyre gyorsul és ez már egy csárdás dallam, még inkább figyelni kell az első sor indítására, melyet Áncsák Lilla Klára osztottunk. A kupolás szerkezet miatt külön figyelmet igényelt a megfelelő hangnem

megtalálása és annak az előző népdalhoz való hozzákapcsolása. A második sornál itt is mindenki belép, a versszak végére ismétlést tettünk. A második versszakot Ősze Mónika és Szabó Lilla indítják el, majd szintén mindenki bekapcsolódik a második sornál, az utolsó két sort ismételjük, és ezzel lezárjuk a karikázó csárdás részét.

Futó dallam:

4. Ez a bajor enni való...

A negyedik és egyben a dalcsoportot lezáró népdalunk egy mérsékelten gyors, futó dallam. Azért mérsékelte, mert a sárközi falvakban a karikázóknál énekeltek és táncoltak együtt, és nem tudták volna mindig újraalakítani a köröket, ha olyan gyors a futó rész, hogy mindenki kifulladásra kerülne. Az első sort Horváth Melinda kezdi el, megadva a többieknek a megfelelő tempót és hangmagasságot - ami azért is bír nagy jelentőséggel, mert ez egy ereszkező dallamvonalú népdal -, majd mindenki becsatlakozik a második sornál. A második és harmadik versszakot már közösen énekeljük végig. Ezt a dallamot három versszakkal énekeljük, az utolsó versszak második két sorát ismételjük meg a karikázó lezárásaként.

Sárközi karikázónk népdalait két gyűjtésből válogattuk össze, az egyik a 88 Tolna megyei népdal (Olsvai Imre – Könczöl Ferenc, 1974), a másik pedig a Magyar népi énekiskola I. kötete (Bodza Klára – Paksa Katalin, 1992). Az első könyvben gyűjtőktől származó kottákból dolgoztunk, a másodikban pedig a kotta mellett archív hangfelvétel is segítette a munkánkat. A 88 Tolna megyei népdal című kötetből válogattuk ki a Kék ibolya búra hajtja a fejét... kezdetű népdalt. A Báta vize zihog-zuhog a gáton... és az Ez a bajor enni való... kezdetű dalok mindkét könyvben egyaránt megtalálhatóak több versszakkal, melyek között akad átfedés és más-más szövegek egyaránt. A Kiskertemben szedik a virágot, én is szakajtok róla... kezdetű népdal csak a Magyar népi énekiskola I. kötetében található meg két versszakkal, melyek közül mindkettő elhangzik előadásunkban.